

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

De pr[a]ecipua vit[a]e ratione, quam sciliter speciatim concionator
adhibebit, vbi concionandi munus susceperit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

adiamenta subministrare potest.

Neque porro viribus suis fidet; sed imbecillitatem suam rectè agnoscens, se se coram Deo abijcet: cuius cœlesti benignitate ipse, quamvis abiectus, & prædicationis munere indignus, adiuuetur.

Vtq; ad omnia sancta studia, quibus iuuare possit, vehementius accendatur, se cum sepe reputabit, quàm magnum præmium cõsequatur, qui ab errore viæ suæ peccantem abduxerit. [Qui enim conuerti fecerit peccatorem, inquit S. Iacobus, ab errore viæ suæ: saluabit animam eius à morte, & operiet multitudinem peccatorum.]

Hæc sapè, pieq; meditatus, is qui cœlestis doctrinæ concionator futurus est, cum viderit, quanta res sit, quàm diuina tota concionandi ratio; tantæ rei quasi horrore quodam perfusus, ad eam suscipiendam se diuina in primis ope præparabit, atque muniet.

Hæc igitur supplex continenter petet.

Vt diuino adiuuamento, propriæ laudis aut gloriôsæ nõ modò studio, sed ne opinione quidem efferatur; nullamq; illius rationem planè habeat.

Vt se vehementius in dies inflammet, cum ad præclaram illam diuinæ gloriæ cupiditatem, tum ad singularem erga proximos charitatem concipiendam.

Ad quas res duas potissimum ipse omnes neruos intendet pietatis suæ.

Vt denique ope diuina, & rei cuius tractandæ munus suscepit, sanctitati; & personæ quam concionatoris sustinet, dignitati atq; officio respondere possit.

Sibi verò quàm maximam potest, vim in eo abhibebit, vt tota mente totoque animo defixus in cœlesti Christi Domini regno propagando, in procurandaque animarum salute, suorum & commodorum & vtilitatum obliuiscatur omnino.

His igitur virtutibus, nempe sacris doctrinis, vitæ innocentia, morum sanctitate, & cœlestium rerum contemplationibus, is qui concionator futurus est excultus, idoneum se præbebit, vt ad prædicandum missus, populo valde proficit, tribus his quæ S. Bernardus commemorat, verbo, exemplo, & oratione.

Fugiet autem tanquam pestem, omnem ambitionem, omnemq; illius suspensionem.

Nè loca insigniora, vbi prædicationis suæ semen spargat; ambiat, affectetve; memor Christi Domini, quem à patre à cœlo demissum ad erudiendum genus humanum, pagos, & vicos, & castella obijisse legimus.

Nunquam in opinionem inducet, maiori atq; nobiliori suggesto se dignum esse. Fuit hæc quondam incredibilis ambitio ethnicorum oratorum.

Christianus autè concionator ab istius ambitionis suspitione alienus esse debet, qui ad prædicandum Christum cruxifixum, non ad sui ingenij ostentationem vocatus est.

De præcipua vitæ ratione, quam scilicet speciatim concionator adhibebit, vbi concionandi munus suscepit.

QUOD sanè verò iam initio positum est, quodq; S. Augustinus scitè præscribit, in illud toto animo totisq; viribus adiutrice diuina gratia, concionator cum concionandi munus suscepit, incumbat, vt verbis perpetuò æqualem paremq; vitam agat.

Est porro euangelica doctrina, verbiq; Dei prædicatio, ignis ille semper in altari exardescens: cui perpetua sollicitudine is subministrare debet ligna, nempe optima præclaraq; vitæ suæ sanctissimæ exempla, officia, atq; opera virtutis, quibus corda fidelium accendat ad sanctè agendi studium.

De diuino illo viro Ioanne Baptista illud euangelij literis proditum est, quod [lucerna erat ardens, & lucens:] quippe cum cœlestem illam doctrinam quam docuit, virtutum sanctarum splendore perenni collustrauit.

Quare perpetuam sanctissimæ vitæ consuetudinem seruabit.

In incessu, statu, accubatione, deiectione vultus, oculorù demissione, capitis inclinatione, genuum inflexione, in omni denique motu corporis tenebit grauitatè & decorum, à persona quam sustinet non alienum.

Erit in omni colloquio grauis, mansuetus, ac salutaris,

In habitu vestituq; religioso sacerdotally modestus.

In victu temperatus & parcus: ac ciborum varietatem fugiens, frugalitatis abstinentiaque studiosissimus.

Nec verò præ concionum laboribus, aliave causa nisi necessaria, id studium remittat: tantum abest, ut à statis ieiunijs se eximat: immo verò illa religiosè colat, ut ceteros ex exemplo suo accendat ad leges abstinentiæ ieiuniorumque rectè servandas. Si quo autem in loco ubi concionator, moris est, cibum à fidelibus concionatori opiparè præterque modum apparari: & verbis, & ipsa frugalitate qua perpetuò utetur, omni; alia ratione, ab eo apparatu eos reuocare studebit.

Apud laicos cenare, prandereve, ut potest maximè recusat.

Venientium ad se hominum salutationes quotidianas atque frequentes ne patietur.

Familiaritates & consuetudines laicorum valde euitabit.

Cùm autem eius vita debeat esse specimen virtutum omnium, non solum ne peccato, sed etià ne exemplo iniqua nocebit.

Caveat quàm diligentissimè fieri potest, ne cuiquam etiam arripere volenti, vel obloquendi, vel male suspicandi quavis de re, quæ reprehendi merito possit, occasionem dictis aut factis præbeat; ne eius ministerium quod sanctum est, vituperetur.

Quare cùm cetera, quæ supra præscripta sunt, accuratè servet; tum hæc infra descripta.

In proprio monasterio, qui regularis est, habitet; aut in ædibus parochialis, collegiæve ecclesiæ, ubi concionator; aut saltem in alijs ecclesiasticis domicilijs, si villo modo potest, ac distinctis omnino à laicali habitatione.

Ne eò feminas ad colloquium sectum in eundem introducat, admittatve.

Ne ad mensam & conuietum adhibeat aliquem præsertim laicum nisi spiritualis religiosusque; vitæ studiosum.

Ne ostendet, quæ ad propriam laudem referri posse videantur.

Communi autem utilitati seruiet.

Erît in omnes beneficus: ut quisque adiuumento indiget, ita opitulabitur, & consulendo, & consulendo, & benigne faciundo.

¶ M

Nihil nisi quod honestum, quod pius, quod religiosum, quod sanctum sit, aut admirabitur, aut optabit.

Prædicationis porro nomine occasioneve concionator regularis elemosinam nullam paciscetur: si quæ spontè datur (præter illum quando extra monasterium degit quotidianum cibum) monasterio ordinis sui eam in eomune conferet; aut superiori pro instituti cuiusque ratione & regula tradet; memoretque paupertatis, quo adstrictus, nihil proprium habere debet: imò illud proprietatis vitium in homine regulari detestabile fugiet, & corde, & ore, & opere.

Nihil sibi petet, nec verò extorquebit. Non vestem, non indusia, non sudariola, non cetera id generis sibi queritabit. Nec vllum præterea munus, etiam cibarium capiet: nisi valetudinis imbecillitas aliquid esculentæ aut poculentæ reidonum requirit.

A superiore autem expectare debet indumenta, & alia necessaria vsui vel vitæ vel studiorum.

Parochus etiam, aliusve, quicumque in sacra prædicationis munere versatur, itidem rectè servabit.

Omnis denique concionator quicumque sit, cauebit, ut nõ solum crimine, sed etiam omni vel leuissima suspitione auaritiæ careat: quæ ubi in animu irrepserit, paulatimque illu occuparit, omne sanctè agendum atque adeo progressum impedit. Ne animo quidem appetat, nedum petat quidquam, quod sibi aliquam cupiditatis notam inurat.

Nullis etiam perturbationibus animi succumbet.

Ne iracundiæ cedet.

Non alij in eadem vrbe, eodemque oppido concionanti frequentiore audientium multitudinem inuidebit.

Et verò (quod diligentissimè cauere debet) neque aut verbo, aut facto, aut alio modo ei detrahet.

Auditores ab illo auocare non studebit.

Sed ut est Apostoli præceptum, [honore præueniens, illum diliget, colet, obseruabit.

Nec præterea despondebit animu, si per paucos auditores ad se euenire viderit: quoniam summus ille magister vitæ

Chri-

Ioan. 4.

Christus Testis, cum Dei sapientiam, vitamque æternam monstraret mundo, paucitate discipulorum contentus fuit: unum aliquando solam mulierem Samaritanam habuit, quæ illum & de diuino cultu, & de celesti gratia loquentem audiret.

In rebus aduersis omnem animi abiectionem vitabit.

Pro gloria Christi, pro salute animarum, in omni oppugnatione, nihil non fortiter constantique aget.

Amore Dei inflammatus, non modò probra, conuicia, contumelias patienter feret; sed mortem ipsam, si opus fuerit, forti iunctoq; animo subibit.

Offeret, commendabit se diuinæ luci, & præclusis sensibus in illius infinito amore immensaq; charitate conquiescet.

Superbiam, fastidium, atque arrogantiam valde cauebit.

Ac propterea illa tantum sola proferre studebit, non quæ qualis aut quantus ipse sit, declarent, sed quæ audientibus salutariter profutura sint.

In omni denique actione, functioneque, vniuerso populo spirituale gaudium, virtutumque sanctarum exemplum præ se feret.

Hæc verò vt Dei beneficio donoque rectè assequatur; id valde curabit, vt singulis diebus matutinas & cæteras canonicarum horarum preces officiumque ritè, distinctè, pieq; ex instituto atque ex præscripto regulæ quam proficitur, si regularis est, aut si secularis clericus choro adstrictus, ex illius disciplina, cum potest, in ecclesia, atque in ipso choro vnà cum cæteris præstet.

Recitato officio, aliquid temporis in diuinarum rerum contemplatione, pioq; tacitæ meditationis studio ponet.

Ita enim fiet, vt diuini amoris ardore inflammatus, qui orando meditandoque maximè exardescit, auditores suos, ad charitatis, quæ seminarium est omnium virtutum, studium incendat ardentius.

Missæ sacrificium quotidie offerre non prætermittet, nisi legitima causa impediat.

Hoc sanctissimi sacrificij offerendi vsu frequenti, cum sibi in omnes sanctè a-

gendi partes plurimum proferre; tum fideles etiam excitabit, vt sacrificij sanctissimi sint cultores, & diligentiores & religiosiores.

De præparatione quæ concionator vtetur ad singulas conciones.

PRIMUM, cum prædicandi munus, non humanæ scientiæ aut eloquentiæ, sed diuinæ virtuti ac Spiritus sancti gratiæ inniti concionator intelligat; diligentissimè sibi cauendum existimabit, ne mortali culpa affectu Spiritum sanctum contrisset, & apostolicum opus, atque adeo D.N. Iesu Christi minus attingat.

Sed conscientiam autè ab omni peccatorum impuritate pœnitentiæ sacramento expurgabit, quam ad verbi Dei tractationem accedat.

Et verò grauissimam illam prophetæ obiurgationem vehementer pertimescendam ducat. Peccatori dixit Deus,

quare tu enarras iustitias meas; & assumis testamentum meum per os tuum? Deinde cum concionis quam proximè habiturus est causa, se studio dabit, sanctum Thomam Aquinatem, & alios sanctitatis laude claros viros ad imitationem sibi proponet; qui religiosa aliqua precatatione vsi sunt, prius quam studijs se dederent.

Post breui oratione ad Deum vsus id omnino studebit, vt quod in concione dicturus est, antea bene cognitum habeat: vbi verò ex studio, librorumque tractatione cognouerit, ac perceperit, quod concionaturus est, tum singulas concionis partes quas animo concepit, etiam atque etiam diligenter pieq; meditabitur.

Qua in meditatione ita religiosè se se aspicere conabitur, vt audientium animos mentesq; ad illum ipsum pietatis affectum sanctæque agendi ardorem, quantum in se est, excitet.

Ad se ardenti pietate inflammandum, dum etiam in concionis studio tractationeq; versatur, Christi Domini cruci affixi, vel Apostoli Pauli prædicantis (vt sanctus & hysostionis fecisse traditur) imaginem sibi ob oculos ponet: quam

tacita